Nederlandse **A**kkerbouw **V**akbond
Groeneweg 62
4759 BB Noordhoek
The Netherlands

Telefoon (0168) 32 91 30
Fax (0168) 32 87 35
E-mail info@nav.nl
Website www.nav.nl
Twitter @NAV_AkkerBouwer

Noordhoek, 21 november 2015

Onderwerp: zienswijze consultatie Implementatiewet richtlijn privaatrechtelijke handhaving mededingingsrecht

Geachte heer, mevrouw,
Hierbij ontvangt u van de Nederlandse Akkerbouw Vakbond (NAV), KvK 40284119 namens haar leden de zienswijze op bovengenoemde consultatie.
De NAV wil dat de primaire sector waar onze boeren onder vallen gevrijwaard wordt van handhaving en dat er geen schadevergoeding gevorderd kan worden op onze boeren.

Een groot deel van de Nederlandse agrarische producten wordt geëxporteerd. Dat betekent dat de wetswijziging en het bijbehorende verdrag betrekking kan hebben op de verkopen van een boer aan een voedingsmiddelenbedrijf. De ondernemers in de agrarische sector werken in tegenstelling tot de meeste andere bedrijven en concerns volledig voor eigen risico en rekening in gezinsverband in de vorm van een eenmansbedrijf of personenvennootschappen (maatschap, CV of vof). Onze boeren hebben hun handen vol aan het dagelijkse werk op de boerderij met de bijbehorende administratieve lasten. Deze ondernemers kunnen zich in juridische zin veel minder goed verweren dan de voedingsmiddelenconcerns. Daarom lijkt de situatie heel veel op die van een consument, die een grotere wettelijke rechtsbescherming heeft.

Al onze ondernemers produceren een beperkt houdbaar product. Dit draagt ertoe bij dat de normale gang van zaken rondom vraag en aanbod verstoord wordt door de houdbaarheid. Immers, een boer kan niet besluiten zijn producten in tijden van lage prijzen even niet te verkopen. Dit zorgt voor een underdog positie van de verkopende boer.

In feite worden onze boeren met grote regelmaat geconfronteerd met concerns die in strijd met artikel 102 van de VWEU misbruik maken van hun economische machtspositie en eenzijdig onbillijke contractuele voorwaarden opleggen.

De consumentprijs van de agrarische producten ligt vele malen hoger dan de prijs die de boer krijgt. Het grootste deel van de prijs die een consument betaalt komt terecht bij de industrie/concerns. Op dit moment krijgt de boer voor zowel zuivel, groenten, fruit, aardappelen en vlees een prijs die ver onder de kostprijs ligt.

Er zijn duizenden boeren die allemaal hun producten moeten verkopen aan een handvol afnemers zoals supermarkten en fritesfabrieken. Dit betekent dat, zelfs als boeren zich verenigen, zij nog altijd een veel kleiner marktaandeel vertegenwoordigen dan de grote afnemers. Ook binnen het nieuwe GLB is de ruimte voor producentenorganisaties van boeren zeer beperkt gebleven en veel kleiner dan de marktaandelen van hun afnemers. Als laatste middel in nood moet het voor agrarische ondernemers mogelijk blijven om gezamenlijk tijdelijk

areaal, productie c.q. voorraden en leveringen te beïnvloeden. De boer kan dergelijke collectieve maatregelen nooit langdurig volhouden. Dit mag niet leiden tot handhaving en schadevergoedingen op grond van deze wetswijziging waar onze boeren mee kunnen worden belast.

Om bovenstaande redenen pleit de NAV voor uitsluiting van de primaire producenten van de voorgestelde wetgeving. In ieder geval zouden samenwerkingsverbanden met minder dan 5% marktaandeel uitgesloten moeten zijn van aansprakelijkheid op grond van de mededingingswetten. Daarnaast is het relevant dat een belangrijk deel van de agrarische producten door de boer geleverd wordt middels pool- en of lidmaatschapscontracten aan coöperaties of vennootschappen. Daarbij is de finale verkoop gedelegeerd aan deze vervolgschakel en moet een boer niet direct of indirect aansprakelijkheid dragen voor handelen van deze coöperaties of handelsbedrijven.

Onze zienswijze past in de lijn van de wens die op 4 november jl. is gepubliceerd: de Tweede Kamer wil dat de Europese Commissie bij het maken van nieuwe regels meer aandacht heeft voor het midden- en kleinbedrijf. Ook voor minister Koenders van Buitenlandse Zaken heeft dat prioriteit.

Nog een tekstuele opmerking: artikel 193n lid 2: volgens ons wordt hier bedoeld dat iemand onder de bij punt a en b genoemde condities niet aansprakelijk kan worden gehouden, maar kan het feitelijk juist gelezen worden als het tegenovergestelde.

De NAV behoudt zich het recht voor pro forma aanvullingen te doen op deze zienswijze.
Graag ontvang ik uw ontvangstbevestiging. Daarnaast wil de NAV op de hoogte gehouden worden over de voortgang. Indien nodig is de NAV uiteraard te allen tijde bereid haar zienswijze verder toe te lichten.

Met vriendelijke groet,
namens de Nederlandse Akkerbouw Vakbond

T.S. de Jong
voorzitter